

Snakk om det! Økt rådgivingskompetanse til eldre med skadelige rusmiddelvaner

Hvilke utfordringer møter familie og hjelpetjeneste?

Hva kan vi gjøre?

Hva har vi gjort i

Møre og Romsdal så langt?



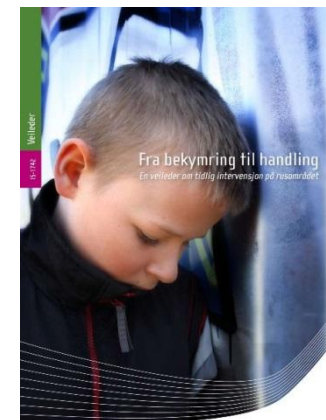
Folkehelsekonferansen, oktober 2014
Ingjerd Woldstad
rådgiver, Korus Midt-Norge

Bakgrunn

- Vi lever lenger
- Alkoholforbruket øker, også blant eldre
- Eldre har lavere toleransegrense for alkohol, utstrakt bruk av medikamenter
- Tabu, skam og skyld

«Fra bekymring til handling»

En veileder om tidlig intervensjon på rusområdet. 2009



Tidlig innsats på rusområdet, også for eldre

- Kunnskap
- Verktøy
- Mot



Målet

God helse,
mange friske
leveår med god
mat og god drikke!



Arbeidsmåte



- Rekruttere interesserte kommuner
- Tverretattlig gruppe i kommunen
- Lager handlingsplan
- Arbeidsseminar, lokal mobilisering
- Sette i drift tiltakene
- Evaluere

Kommunenettverk for erfaringsutveksling
og støtte

Samarbeidsprosjekt/ kommunenettverk 2013-2014 Molde, Averøy, Midsund (og Ålesund)

*"Eldre med skadelige rusmiddelvaner -
muligheter og utfordringer"*



Mål:

- At tema skal settes på dagsorden i kommunene som deltar.
- At det blir sett på som en naturlig del av det tverrfaglige folkehelsearbeidet.
- At aktuelle medarbeidere i kommunen skal få økt kompetanse om eldre og rus, gjennom undervisning og refleksjon over egen praksis
- At medarbeidere skal få trening i å snakke med den det gjelder om dette tema, ved hjelp av enkle samtaleverktøy (eks. Alkohol-Audit)
- At pårørendes behov gis oppmerksomhet

Ulike innfallsvinkler

- Medisinsk
- Sosial
- Etisk



Avhengighet? Misbruk?

Når er det et rusproblem?

- Rusbruk som virker forstyrrende inn på de oppgaver og funksjoner som skal ivaretas i familien.
- Rusbruk som belaster og forstyrrer de følelsesmessige bånd mellom mennesker

(F. Hansen)



Utfordringer for hjelpetjenesten, eks.

- Har vi god nok kompetanse?
- Klarer vi å gi god nok helsehjelp?
- Handle matvarer når vedkommende skaffer seg alkoholvarer selv?
- Skal man handle inn alkoholvarer til vedkommende?
- Noen få, men krevende brukere opptar mye ressurser?



Helsefremmende arbeid

Hva skal en prioritere, hva kan måles og veies?

Fysisk omsorg:

- Stell og pleie
- Mat og medisiner
- Praktisk hjelp



Psykisk omsorg:

- Samtaler om bl.a helse og livskvalitet
- Samtaler om rusfrihet: frihet, energi, tid, aktiviteter, nettverk

Eldre med skadelige rusmiddelvaner

Forankring i ruspolitisk handlingsplan og evt. annet planverk i kommunen

Innsatsnivå	Kjennetegn	Hva kan gjøres	Hvem gjør det
Forebygging	Vanlige rusvaner med god kontroll		
Tidlig innsats	Høyt/skadelig forbruk av rusmidler over tid		
Behandling/ Rehabilitering/ Omsorg	Risikofylt/ hasardiøs bruk av rusmidler		

Noen verktøy:

- Tørre å spørre! Gi helseveiledning!
- www.snakkomrus.no
- Samtaleverktøy:
 - Brosjyre, Eldre og klokere
 - Alkohol-AUDIT

Fra bekymring til handling

- Audit C

AUDIT C

- MI

- BrukerPlan



Resultat Kommunenetverk 1

- Kompetanseheving for nettverket
- Tema på Omsorgskonferansen 2011 og 2012
- Godt samarbeid med FM
- Utarbeida informasjonsbrosjyre

Ålesund kommune:

- Tema er inne i ruspolitisk handlingsplan
- Tilbud om veiledning til hjemmetjenesten fra rus/psykisk helse

Haram kommune:

- Fikk midler fra Fylkesmannen i 2012 til deltidsstilling for å fortsette arbeidet. Er nå implementert i alle enheter i form av 3 ressurspersoner som har et spesielt ansvar

Fræna kommune:

- Tverrfaglig gruppe som jobba fram tema: Møtes i «Fagnettverk eldre og rus»
- Sendte ut info og brosjyre til alle husstander

Herøy kommune:

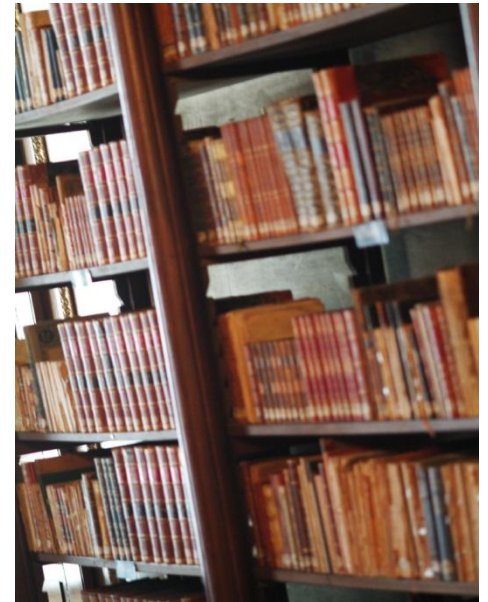
- Tema på faste fagseminar i hjemmetjenesten





**Snakk
om det!**

Referanser



- *Støver et al. 2012 (HUNT)*
- *Fra bekymring til handling. En veileder om tidlig intervensjon på rusområdet IS-1742 Helsedirektoratet*
- *Eldre, alkohol og legemiddelbruk. En kunnskapsoppsummering. Korus Oslo, 2011*
- *www.snakkomrus.no*

Takk for oppmerksomheten!

